

Työnvälityksen järjestäminen.

Anomus jonka Miina Sillanpää y. m. tefiwät waltio-päiwille:

Työnvälitystoimi, jolla on mitä suurin vaikutus työntekijäin taloudelliseen asemaan, on meillä luettu wapaiden elinkeinojen joukkoon. Tästä on ollut seurauksena, että kaikenlaiset keinottelijat ovat esteettä saaneet harjoittaa mitä törkeintä keinottelua. Tällaisesta wapaudesta on ollut seurauksena, että esimerkiksi Helsingin kaupungissa on lähes puolen jataa yhtiöjisten omistamaa työnvälitystoimistoa. Joskainen näistä tahtoo luonnollisesti ansaita niin paljon kuin mahdollista, ja kun ei muuten riitä tarpeeksi tointa, ottawat ne hienosti waiikuttaakseen siihen suuntaan, että palvelijat usein muuttawat paikkaa ja että on mahdollisimman paljon wapaata työwäkeä warastossa.

Tämä on yhtiöjisten toimistojen pääperiaate, ja sen toteuttamiseksi käyttävät he kaikki mahdollisia keinoja. Niinpä he ilmoittawat maaseutulehdissä kaupungissa olevan runsaasti awonaisia paikkoja, wiitaten samalla kaupungissa määjettawiin suuriin palkkoihin, sekä kehoittaen työwäkeä siirtymään kaupunkeihin. Jota enemmän työttömiä kaupungissa on, sitä suuremmat ovat tulot työnvälitystoimistoilla. Koska ei ole olemassa mitään määräyksiä työnvälityksen suhteen, on wälityspalkkio myöskin aivan rajaton, kohoten 20:sta aina 100 prosenttiin, ensimmäisen kuun palkasta, riippuen etupäässä siitä miten paljon wälittäjä luulee woivan sa ottaa.

Palkkio kannetaan työnhakijalta sittenkin, waikka ei hän onnistuisi saamaan työpaikkaa, ja onpa toijinaan menty niinkin pitkälle, että toimisto on lähettänyt työntekijän toiseen kaupunkiin, waikka ei siellä ole työpaikkaa tiedoksakaan. Että työntekijät tästä kärsiwät on luonnollista, mutta erittäinkin näiset huonon taloudellisen asemansa wuotji ovat juuressa waarassa joutua näiden keinottelijain uhreiksi.

Koska yhtiöjillä toimistoilla ei ole mitään yhtenäisyyttä, ei myöskään woida saada tietää, miten paljon todellisuudessa on työntarjontaa, ja miten paljon työnhakijoita paikkafunnalla. Työntekijät saawat matkustaa edestafaisin pitkiä matkoja, ainoastaan waan sen tähden, etteiwät woi saada luotettawia tietoja. Kunnalliset työnvälitystoimistot ovat meillä jo saawuttaneet työntekijäin luottamuksen, niitä siis olii kehitettävä edelleen. Jos kaikki työnvälitystoimistot ovat meillä jo saawuttaneet työntekijäin luottamuksen, niitä siis olii kehitettävä edelleen. Jos kaikki työnvälitystoimi olii funnilla, olii siitä se hyöty, että ei mitään yhtiöjisetu pafotia synnyttämään keinottelua tällä tärkeällä alalla. Jos nämä toimistot oliiwat wuorowaitutuksessa toisten ja kansja olii helppo tietää, misä milloinkin tarwitaan työtä tai työwäkeä. Tämä olii mitä tärkein seikka erittäinkin suurina työttömyyden aikoina. Näitä seikkoja huomioon ottaen olii jofaista wilfasliikkeistä kuntaa welwoitettawa perustamaan matkuttomia työnvälitystoimistoja, ja niiden funtain, joissa ei weliä katsota wafinaista toimistoa tarpeelliseksi, olii sopiwalla tawalla funnanwiranomaisen kautta annettawa tieto työoloista sekä työntekijöille että työnantajille, jotta sitä hyselewät. Edellä lausutun perusteella pyydämme ehdottaa, että Eduskunta anoi:

että hallitus walmistuttaisi ja Eduskunnalle esittäisi lafiehdotuksen siitä, että työnvälitystoimi on poissettawa elinkeinolain turwaamien wapaiden elinkeinojen joukosta;

että oikeutta työnvälityksen harjoittamiseen alkoon yhtiöjille tai yhdistyksille annettaa; sekä että kuntia welwoitetaan perustamaan ja ylläpitämään riittäwä määrä matkuttomia työnvälitystoimistoja kaikkialla misä se katsotaan tarpeelliseksi.

Työwäenasiainvaliokunnan alaosastossa on Palkkaussääntöä koskevat kysymykset otettu keskusteltavaksi. Valiokunnan porwarilliset jäsenet äänestiwät, että valiokunta ei ota tällä istuntokaudella palkkollislakia ratkaistakseen, waan että anotaan hallitukselta ensi istuntokaudelle esitystä. Käytiin lävitse koko palkkauslaki ja hawaittiin se hyvin köykäiseksi ainoastaan pari pykälää katsottiin weliä vastaawan tarkoitustaan. Pakollista vuosipalvelusta ei valiokunnassa enään kehdannut puoltaa. Uutta palkkollislakia ei myöskään puollettu, waan ainakin toistaiseksi käwi ajatus siihen suuntaan että lakiin työsopimuksista sovellettaisi palkkolliseen koskevat työsopimukset.

Näyttää siis asiat menevän siihen suuntaan, että palkkollislakia ei tällä istuntokaudella saada ratkaistuksi, waan että se siirtyy tulevaisuuteen. Palvelijat mitä siitä sanotte?

Itse valiokunnassa on käyty tulista riitaa kauppain aukiolosta. Sosialistit tekivät vaatimuksen, että tulisi olla lailla määrätty, milloin kaupat saawat olla auki, sillä muuten on asia kauppiaiden mielivallan alainen. Sitä eivät porwarit sallineet, pari heistä oli taipuvaisia jättämään asian kuntien waltuustoille joka on samaa kuin ei mitään. 9:llä äänellä tapettiin ehdotus.

Puoluerientoja ja naistemme toiminnasta.

Helsingin Palvelijataryhdistyksen kymmenvuotiskertomus.

Yhdistyksen perustawa kokous pidettiin helmik. 27 p. v. 1898 Verkon koululla. Perustajista mainittakoon palvelijatar Hilma Hellman ja rouwa Alli Trygg.

Samana vuonna toukokuussa wuhvisti senaatti yhdistyksen säännöt, joissa yhdistyksen tehtäwiin lueltiin myöskin paikanvälitystoimiston ja palvelijatarikodin perustaminen. Marraskuussa awattiinkin toimisto ja wäliaikainen koti wapaana olewille palvelijalle awattiin kesäkuussa v. 1900 Fabianink. 26, josta yhdistys oli wuokrannut 3 huonetta. Koti osottautui kumminkin aivan liian pieneksi, jonka wuoksi yhdistys seuraawana vuonna wuokrasi huoneuston Uudenmaank. 12, jossa myöskin awattiin pesu- ja silityslaitos, joka on weliä woiwassa. Ensi vuonna kodin olemassaolon aikana asui kodissa 285 tyttöä. Vertailun wuoksi mainittakoon että kodin laajentumisen jälkeen v. 1907 asui kodissa 697 tyttöä. Kodin olemassaolon ajalla on 2,100 tyttöä saanut kodissa asunnon. V. 1905 sai yhdistys monen turhan anomuksen jälkeen kaupunginwaltuustolta apua kodille 1,500 mk. ja sittemmin on awustusta saatu joka wuosi. Viime vuonna 3,000 markkaa.

Heti ensi vuonna päätti yhdistys ryhtyä kirjallisuuden avulla laajempaan agitatsiooni-toimeen ja julkaisi sekä suomen- että ruotsinkielellä lehden nimellä Palvelijatar-lehti. Kaksi numeroa julkaistiin, mutta painoylläily ei antanut pyydettyä lupaa, katsottiin palvelijain sivistäminen kowin waaralliseksi. Lehden puuteissa julkaisi yhdistys kaksi albumia nimellä »Heikkojen ääni». V. 1901 anottiin uudestaan lupaa Palvelijatar-lehdelle, joka ewätettiin, ja wasta v. 1905 kolmannen hakemisen perästä se myönnettiin. Palvelijatar-lehti joka ilmestyi kerran kuussa yhdistyksen kustannuksella luowutettiin samana vuonna perustetulle palvelijatarliitolle joka seuraawana vuonna tarjosi lehden sos. dem. naisliitolle joka silloin muutettiin »Työläisnaiseksi».

Yhdistys perusti lauluseuran v. 1899 ja oli se neljä wuotta. Kursseja on myöskin pidetty ompeluksessa, kirjoituksessa ja laskennossa. Ammatikkoulun tarpeellisuutta on usein keskusteltu ja viime vuonna pidetyt arpajaiset koulun hywäksi tuottawat puhdasta tuloa 2,400 mk. koulurahaston varat tekevät nykyään yhteensä 2,600 mk. V. 1905 hankittiin kirjasto, jossa nykyään on 100 nidosta.

Yhdistys, joka oli alkuaan perustettu uskonnolliselle pohjalle, muuttui wähitellen sosialidemokratiseksi ja v. 1905 liittyi yhdistys puolueeseen.

Yhdistyksen työ on ollut uudiswiljelijän työtä tällä ajalla ja on se saanut tapella mielipiteitä ja harhakäsitteitä wastaan, eikä

yhdistyksen työn tuloksia voi sanoa suureksi, mutta se on kuitenkin voinut saada emäntien tunnustamaan palvelijoille oikeuden ottaa osaa yhdistystoimintaan ja saavuttaa yleisön mielipide puolelleen.

Paljon on tämä työ vaatinut uhraavaisuutta jäsenten puolelta, sillä täytyy ottaa huomioon se olotila missä palvelijat ovat, miten vaikea heillä on päästä kokouksiin ja miten vähän heillä on ollut aikaa ottaa osaa yhdistyksen työhön. Pienissä oloissa on yhdistys saanut työskennellä ja monasti on taloudellinen asema ollut horjuva, aivan vararikon partaalla, vaan niistä on kummin-kin selviydytty, ja nykyään tekee yhdistyksen koko omaisuus 8,449 markkaa.

Juhlalla oli saapunut paitsi viime numerossa mainittuja myöskin onnitelukirjeitä Turun miespalvelijaosastolta ja Vaasan palvelijain osastolta.

M. S.

— **Työläisnaisen osuuskunnan** vuosikokous pidettiin 29 p. maalisk. Helsingin palv. yhd. huoneustolla.

Puheenjohtajaksi valittiin toveri Ida Aalle ja varalle Anni Huotari, pöytäkirjuriksi Hilja Pärssinen ja valtakirjan tarkastajaksi Aino Eronen, Ida Kantanen ja Tilda Kajaslampi.

Osanottajiksi kokoukseen hyväksyttiin seuraavat valtakirjoilla varustetut edustajat:

Maria Venhola, Helsingin T. y. naisosasto.
Paula Saari » » palvelijatarosasto.
Aurora Aho » » ulkotyöläisnaisosasto.
Aino Korhonen, Sosialidemokratinen naisliitto.
Henrika Vauhkonen Kymen T. y. naisosasto.
A. Haavisto Sörnäisiin » »
Alma Luhtala Helsingin räätäli ammatti-osasto.
A. Aaltonen » » varastotyömiesten ammatti-osasto.
Julia Eskelinen Kotkan naisosasto.
Emma Laine Helsingin T. y. silittäjien a.-o.
Tekla Johansson Porin sos. dem. agitatsioonitoimikunta ja nais-
palvelijain osasto.
J. Harju Helsingin kirvesmiesten a.-o.
Anna Rautlin » ompelijat a.-o.
Ida Oksanen » » palv. yhd. (5 osak.)
Anni Huotari Tampereen ompelijat a.-o.
Fiina Pietikäinen Helsingin kylvetäjäin a.-o.

Yksityisinä osuuden omistajina hyväksyttiin kokoukseen:

Ida Aalle (1 osak.), Anni Pöysä (1 os.), Mimmi Kanervo (1 os.), Anni Huotari (1 os.), Emmi Huttunen (1 os.), Miina Sillanpää (1 os.), Jenny Nuotio (1 os.), Hilja Pärssinen (1 os.), Aino Eronen (1 os.), Tilda Kajaslampi (1 os.), Alma Luhtala (2 os.), Anni Kärki (1 os.), Fiina Pietikäinen (2 os.), Ida Kantanen (1 os.).

Tämän jälkeen luki hallinnon puolesta vuoden toimintakertomuksen Tilda Kajaslampi ja tilikertomuksen toveri Aino Eronen, jotka molemmat kertomukset ovat tähän oheen liitetyt.

Keskusteltiin toiminta- ja tilikertomuksesta, jotka ilman muistutusta hyväksyttiin. Koska epävarmoja saatavia oli kovin paljon, kehoitettiin hallintoa niitä mahdollisimmalla ankaruudella karhuttamaan.

Toveri Mimmi Kanervo teki selkoa, mitkä seikat olivat vaikuttaneet siihen, että Palvelijatarlehdessä ei oltu voitu tuoda kokoukseen, oli nimittäin ollut mahdoton saada postikuitteja, samoin ei tuloista oltu pidetty sheekkikirjoja, joten ei ollut niistä kuitteja.

Kokous asiasta keskusteltuaan päätti, että Palvelijatarliiton tehtäväksi jätetään hyväksyä postikuitit sekä valmistaa palvelijatarlehdessä taloudenhoitajan kanssa tilit tarkastuskuntoon. Kun jo ennen valitut tarkastajat antavat niistä lausuntonsa niin jätettiin Työläisnaisen osuuskunnan tehtäväksi tuoda ne osuuskunnan kokoukseen.

Koska »Työläisnainen» ei ollut tuottanut voittoa, niin ei katsottu voitavan jakaa voittovaroja.

Miina Sillanpää ilmoitti, että painoylihallitus oli tiedustellut häneltä, miten on asianlaita siinä suhteeseen, että »Ihanne» ilmestyy ilman virallista lupaa. Hallinnon tähän astinen toiminta hyväksyttiin sen suhteen, että lupaa ei ole haettu. Jätettiin hallinnolle oikeus edelleenkin entiseen tapaan menetellä.

Koska lehteä on vaikea saada ajoissa Työmiehen painosta, niin annettiin hallinnolle lupa jos tarpeelliseksi näkyy siirtää sen painatus jonnekin maaseutupuoluelehden painoon.

Sen johdosta, että Fiina Pietikäinen esitti, eikä hallinnon olisi syytä julaista sosialistisessa hengessä kirjoitusta Aapista päätettiin asia jättää hallinnon harkittavaksi.

Keskusteltiin »Työläisnaisen» sisällöstä ja toimitustavasta. Vleensä lausuttiin tyytyväisyys lehden sisältöön sekä toivottiin toimituksen voimien mukaan sitä edelleen kasvattavasti ja kehitettävästi toimittavan.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin A. Rauttu ja A. Kärki.

— **Työläisnaisen osuuskunnan** voitto- ja tappiotili v:ta 1907.

Tuloja:		Menoja:	
Tilauksista	12,067: 34	Kulungit	10,324: 57
Ilmoituksista	1,175: 44	Palkat	4,195: 58
Osuusmaksuja	2,015: —	Vuokra	270: —
Lahjoja	167: 30	Kalusto	90: 80
Korkoa	33: 33	Velkaa	1,513: 96
Saatavia	2,679: 55	Rahaa pankissa	500: —
		Rahaa kassassa	77: 44
		Säästö	1,165: 69
Smk. 18,137: 96		Smk. 18,137: 96	

— **Osuuskunta Työläisnaisen r. l. vuosikertomus v. 1907.** Työläisnaisten ylimääräisessä edustajakokouksessa Viipurissa 8, 9 ja 10 p. Lokakuuta 1906 otettiin taas keskusteltavaksi oman äänenkannattajan tarpeellisuus naisille. Ehdotettiin, että osuuskunta perustettaisiin lehden kannatusta hoitamaan. Nimeksi ehdotettiin useampiakin vaan hyvyksyttiin näistä Työläisnainen. Valittiin Helsinkiin sääntökomitea.

Osuuskunta perustettiin sitte 12 p. jouluk. v. 1906. Jolloin oli osuuksia merkitty 1,700 mk. edestä, mutta maksamista oli ainoastaan 72, eli 720 Smk. edestä. Samassa kokouksessa valittiin väliaikaiseen hallintoon avonaisella äänestyksellä toverit F. Pietikäinen, E. Huttunen, M. Laine, A. Pöysä, A. Eronen I. Aalle ja A. Luhtala, sekä varalta L. Rautanen ja I. Oksanen.

Lehden sihteeriksi hyväksyttiin toveri Hilja Pärssinen ja vastaavaksi naisten yleisessä kokouksessa hyväksyttiin toveri Miina Sillanpää.

Seuraava osuuskunnan kokous oli 29 p. jouluk. 1906. Tässä kokouksessa valittiin vakainainen hallinto suljetuilla lipuilla F. Pietikäinen, A. Pöysä, A. Luhtala, A. Eronen, E. Huttunen, H. Tamminen, M. Kanervo ja varalta I. Oksanen, S. Reinholdson, eli Lehtinen sekä tilintarkastajat.

Hallinto teki sopimuksen Työmiehen kirjapainon kanssa lehden painattamisesta ja vuokrasi lehdelle konttorihuoneen Antink. 29. Lehden konttoriin otettiin Tammik. Tilda Kajaslampi ja lehden tilaajamäärän lisäännyttyä hänelle apulaiseksi Naimi Laitinen.

Hallinto on pitänyt 17 kokousta, joissa on keskusteltu lehden sisällöstä, ulosantamisesta sekä taloudellisesta asemasta. Vappujuhlana antoi osuuskunta kaksoisnumeron, josta otettiin ylipainos 12,000.

Syyskuussa 29 p. pidettiin osuuskunnan syyskokous jossa valittiin vuodelle 1908 hallinto johon tuli valituksi arvan kautta eronnut Anna Pöysä uudelleen vakinaiseksi sekä varalta Ida Aalle ja Tilda Oksanen, joten nyt kuuluu hallintoon vakinaisina E. Huttunen, puheenjohtajana, A. Luhta sihteerinä sekä muina hallinnon jäseninä F. Pietikäinen, A. Pöysä, M. Kanervo sekä varajäseninä Ida Aalle ja Tilda Oksanen. Lokakuussa antoi osuuskunta myöskin kaksoisnumeron, jossa oli toinen puoli omistettu lapsille. Samoin jouluksi, josta kokonaispainos oli 14,000 ja lasten lehden painos 8,000.

Tilaajamäärä oli vuoden alussa kolmannella tuhanuella, vaan kumminkin väheni loppuvuodella 2,000.

Marraskuun 30 p. pitämässään kokouksessa päätti hallinto lehden levenemistä silmällä pitäen antaa 1908 Työläisnaisen liitteenä lasten lehteä Ihanne, jota myös voi erittäin tilata 1 mk. vuosimaksulle.

Hallintoon on kuulunut puheenjohtajana A. Luhtala, sihteerinä H. Tamminen sekä rahastonhoitajana A. Eronen, jäseninä F. Pietikäinen, A. Pöysä, Emmi Huttunen ja Mimmi Kanervo.

— **Antrean t. y. Naisosaston** luottamushenkilöinä toimivat: puheenjohtajana Hilma Manninen, kirjuriina Riika Lindgren ja rahastonhoitajana Hanna Jernvall.

Aatesiskoille sanotussa osastossa huomautetaan syystä, miksei vuosikokouksen päätöksiä 5 p:ltä Helmikuuta 1908 täydellisesti ilmoitettu »Työ»-lehdessä. Syy oli se, että n. k. ammattikuria on mielestäni parempi käyttää varoen. Mutta koska ei siitä lievästä huomautuksesta ollut muuta hyvää, kuin että epä-sopu näyttää kasvavan aina suuremmaksi, niin kai lienee ammattikuri tarpeen täydessä karvassaan. Sanotun vuosikokouksen päätöksenä mainitaan, että osasto katsoo seuraavat toverittaret eronneiksi osastosta, nim.:

Aliina Vestling, Hilma Marttinen, Maria Mansikka ja Anna Hyttinen, koska ovat jättäneet suorittamatta osastolle tulevia verojaan jo pitemmän aikaa.

Mutta on heillä jälleen oikeus yhtyä jäsenyyteen kun suorittavat sisäänkirjoitus- ja rästeinä olevat maksunsa osastolle. Samalla huomautetaan, että peruuttamattomia on myöskin ne